

V Bruselu dne **XXX**
[...](2023) **XXX** final

PRACOVNÍ DOKUMENT ÚTVARŮ KOMISE,

Zpráva občanů

Průvodní dokument k

návrhu doporučení Rady

„Evropa v pohybu“ – příležitosti vzdělávací mobility pro všechny

{COM(2023) 719 final} - {SWD(2023) 719 final}

1. Úvod.....	2
2. Zpráva občanů z panelové diskuse občanů pořádané Evropskou komisí na téma vzdělávací mobilita.....	3
2.1 Panel	3
2.2 Doporučení	3
2.3 Další kroky	4
Příloha 1 Závěrečná doporučení evropské panelové diskuse občanů o vzdělávací mobilitě	6

1. ÚVOD

Tento pracovní dokument útvarů Komise (SWD) doprovází návrh doporučení Rady „Evropa v pohybu“ – příležitosti vzdělávací mobility pro všechny“ a zahrnuje zprávu občanů z panelové diskuse občanů pořádané Evropskou komisí na téma vzdělávací mobilita. V příloze je uvedeno 21 závěrečných doporučení, která předložili občané jako výsledek své práce v rámci panelové diskuse.

2. ZPRÁVA OBČANŮ Z PANELOVÉ DISKUSE OBČANŮ POŘÁDANÉ EVROPSKOU KOMISÍ NA TÉMA VZDĚLÁVACÍ MOBILITA

V návaznosti na závěrečná doporučení Konference o budoucnosti Evropy se Komise ve svém sdělení „Přeměna vize na konkrétní opatření“ (ze dne 17. června 2022) zavázala, že umožní panelům občanů projednat a předložit doporučení před některými klíčovými návrhy.

Třetí panel této **nové generace panelových diskusí občanů**¹ byl věnován **vzdělávací mobilitě** a uspořádalo jej Generální ředitelství pro vzdělávání, mládež, sport a kulturu spolu s generálním ředitelem pro zaměstnanost, sociální věci a sociální začleňování a Generálním ředitelstvím pro komunikaci v období od 5. března 2023 do 30. dubna 2023.

Panel byl svolán v souvislosti s přípravnými pracemi na **návrhu doporučení Rady o vzdělávací mobilitě s cílem informovat Komisi o názorech občanů** a získat jejich doporučení.

2.1 Panel

Panelu se **účastnilo** 142 náhodně vybraných občanů, kteří odráželi rozmanitost EU z hlediska věku, pohlaví, socioekonomického zázemí, vzdělání a zeměpisné polohy (státní příslušnost a bydliště ve městě či na venkově). Občané se sešli během tří víkendů s cílem vypracovat doporučení, jak může Evropská unie zajistit, aby ke vzdělávací mobilitě dostali příležitost skutečně všichni.

Pomáhali jim profesionální moderátoři a facilitátoři, odborníci Komise a znalostní výbor včetně externích odborníků.

Jednání panelu se zaměřila na určení cílových skupin pro vzdělávací mobilitu, jakož i na výzvy a překážky v přístupu ke vzdělávací mobilitě. Občané si vyměnili názory a pohledy na to, jak tyto překážky překonat, a formulovali na jejich základě svá konečná doporučení.

2.2 Doporučení

Během tří zasedání panelové diskuse o vzdělávací mobilitě projeví občané při práci na doporučeních, jak zajistit dostupnost příležitostí ke vzdělávací mobilitě pro všechny, **vysokou míru angažovanosti a zapojení**. Aby lépe porozuměli tomu, jak fungují stávající systémy vzdělávací mobility, zejména program Erasmus+, a jaké jsou hlavní překážky vzdělávací mobility a hlavní faktory, které ji usnadňují, vznesli desítky dotazů, na něž odpovídali odborníci. Mnozí občané se tématem vzdělávací mobility dále zabývali i mezi jednotlivými zasedáními a v této souvislosti se mimo jiné obrátili například na místní komunity, školy a další vzdělávací instituce.

V příloze je uvedeno 21 doporučení předložených panelem, která zaujímají komplexní přístup k podpoře vzdělávací mobility ze strany členských států a Komise. Pět doporučení zdůrazňuje význam **inkluzivních systémů vzdělávání a odborné přípravy** a úlohu všech dotčených subjektů, kterou by měly plnit při zajišťování toho, aby každý mohl využívat výhod Evropy bez hranic bez ohledu na svůj věk, úroveň vzdělání, původ a finanční prostředky. Zvláštní opatření zaměřená na inkluzi jsou vnímána jako klíčový faktor umožňující **širší a rozmanitější účast** na programech vzdělávací mobility.

¹ V roce 2023 se konaly další dvě panelové diskuse občanů na téma omezení plýtvání potravinami a na téma virtuální světy.

Během diskuse občané zdůraznili, že zejména dospělí účastníci vzdělávání a znevýhodnění účastníci vzdělávání nejsou dostatečně informováni o stávajících příležitostech vzdělávací mobility, které mají k dispozici. Proto byl v pěti doporučeních vyzdvížen význam **oslovování** účastníků vzdělávání všech věkových kategorií, včetně těch znevýhodněných, a **poskytování cílených informací** na úrovni, která je jim nejbližší. Čtyři doporučení rovněž uvádějí, že je velmi důležité, aby se zlepšilo **učení se jazykům**, mimo jiné prostřednictvím využívání nových technologií, jakožto klíčový faktor umožňující vzdělávací mobilitu.

Tři doporučení se týkají **vzdělávací mobility zaměstnanců** a zbývající čtyři se zabývají **úlohou pedagogů** při organizaci vzdělávací mobility, **hlubší integrací odvětví odborného vzdělávání a přípravy** v celé EU, **ekologičtější vzdělávací mobilitou** a **vyváženějším rozložením cílových destinací vzdělávací mobility**.

2.3 Další kroky

Návrh doporučení Rady předkládaný Komisí **zohledňuje doporučení** panelové diskuse občanů. Cílem návrhu je **rozšířit příležitosti vzdělávací mobility** na účastníky vzdělávání, pedagogy a pracovníky všech věkových kategorií v rámci školního vzdělávání, výměn mládeže, odborného vzdělávání a přípravy, vysokoškolského vzdělávání a vzdělávání dospělých a podpořit jejich přechod na trh práce a pracovní mobilitu. Rovněž se klade **silný důraz na inkluzivní mobilitu**. Návrh je tak v souladu s doporučeními občanů, zejména pokud jde o rozšíření příležitostí vzdělávací mobility na osoby všech věkových kategorií a socioekonomického zázemí, o prosazování nediskriminace a o zajištění individuálně uzpůsobené finanční podpory. Zatímco příležitosti vzdělávací mobility pro tyto skupiny a zvláštní opatření pro začleňování osob s omezenými příležitostmi jsou již k dispozici v rámci programu Erasmus+, cílem návrhu Komise je nabídnout ještě více příležitostí pro všechny účastníky vzdělávání v rámci široké škály programů přeshraniční vzdělávací mobility.

Návrh Komise rovněž zdůrazňuje, že pro umožnění vzdělávací mobility je důležité **posílit učení se jazykům** ve všech fázích vzdělávání a odborné přípravy. Tímto způsobem se řeší doporučení panelové diskuse občanů týkající se života v mnohojazyčné Evropě.

Komise chce rovněž klást důraz na **poskytování cílených a včasných informací**, jak doporučují občané, včetně výzvy členským státům, aby zajistily, že budou mít k dispozici propagátory vzdělávací mobility. Návrh Komise je proto v souladu s doporučeními občanů týkajícími se informačních center a služeb, ambasadorů pro mobilnější Evropu a mentorů pro přijetí v cílové zemi.

V souladu s doporučením panelu občanů, aby byla uznána úloha pedagogů v oblasti vzdělávací mobility, hodlá Komise **podpořit uznání pracovníků, kteří připravují a provádějí projekty vzdělávací mobility, jakož i odměňování jejich práce**. Návrh Komise má rovněž za cíl **zlepšit ekologickou udržitelnost vzdělávací mobility**, mimo jiné prostřednictvím výzvy členským státům, aby se cestování udržitelnějšími dopravními prostředky do cílových destinací vzdělávací mobility a zpět, jakož i během období mobility stalo nedílnou součástí vzdělávací mobility.

Část doporučení panelu je rovněž alespoň částečně řešena **v rámci programu Erasmus+ na období 2021–2027 a dalších programů EU**. Například pokud jde o doporučení týkající se umožnění vzdělávací mobility pro rodiny, některé národní agentury programu Erasmus+ poskytují navýšení grantu na pobytové náklady studentům s dětmi. **On-line jazyková podpora** je otevřena všem účastníkům mobilit v rámci programů Erasmus+ a Evropský sbor solidarity. Program **ALMA**, financovaný z Evropského sociálního fondu plus, poskytuje znevýhodněným

mladým lidem ve věku 18–29 let **praxi v pracovním prostředí** pod odborným dohledem v **jiném členském státě EU**.

Komise plánuje, že na summitu na vysoké úrovni věnovanému vzdělávání dne 30. listopadu uspořádá **akci zaměřenou na zpětnou vazbu s cílem informovat účastníky panelové diskuse občanů o opatřeních, jež byla v návaznosti na jejich doporučení přijata**.

**PŘÍLOHA 1 ZÁVĚREČNÁ DOPORUČENÍ EVROPSKÉ PANELOVÉ DISKUSE OBČANŮ O
VZDĚLÁVACÍ MOBILITĚ**

Upozornění: Názory uvedené v této zprávě nejsou názory Evropské komise, ale občanů, kteří se zúčastnili panelové diskuse. Za žádných okolností je nelze považovat za oficiální stanovisko Komise nebo jejích útvarů.

Doporučení č. 1

Společný dorozumivací jazyk (*lingua franca*) jako nástroj pro vzdělávací mobilitu

Angličtina se stala společným dorozumivacím jazykem v EU. Angličtina je snadný a běžný komunikační prostředek. EU by proto měla členským státům doporučit výuku angličtiny jako prvního cizího jazyka. EU by měla podporovat členské státy při vytváření, dotování a financování programů pro ty, kteří se chtějí učit anglicky. Tyto programy by měly být podporovány ve školách i mimo ně. Levné kurzy angličtiny by měly být nabízeny mimo školu pro všechny věkové kategorie. Program musí být dobře propagován a motivovat lidi ke studiu angličtiny.

Odůvodnění

Společný dorozumivací jazyk usnadňuje výměnu názorů mezi národy a kulturami. To není v rozporu s vícejazyčnou Evropou. Angličtina se dá snadno naučit a je již široce rozšířená, zejména mezi mladými lidmi.

Doporučení č. 2

Život v mnohojazyčné Evropě

Významným rysem EU je její mnohojazyčnost. Učení se jazykům rozšiřuje obzory. Proto doporučujeme podporovat mnohonárodní a mnohojazyčné projekty. Nejen ve školách, ale i mimo ně. To lze realizovat podporou výměn, zejména mezi učiteli a stážisty. Lidé by měli být povzbuzováni k tomu, aby se účastnili vzdělávací mobility. Tyto projekty by se měly zaměřit na účastníky výměnných pobytů, konkrétně na učitele a stážisty, kteří využívají vzdělávací mobilitu. Jedním ze způsobů, jak motivovat lidi, aby se učili více jazyků, je poskytnout finanční prostředky EU. Informace o stávajících a možných projektech je třeba lépe sdělovat a propagovat.

Odůvodnění

Učitelé by měli mít možnost rozšířit si obzory prostřednictvím zkušeností ze vzdělávací mobility a po návratu do svých škol se o tyto zkušenosti podělit. Účast na vzdělávací mobilitě vytváří pevný základ pro jazykové vzdělávání. Znalost mnoha jazyků usnadňuje poznávání různých zemí a kultur. Je pravděpodobné, že díky tomu účastníci lépe poznají rozmanitost Evropy. Levné a snadno dostupné programy mohou podpořit a motivovat lidi všech věkových skupin, aby se učili více jazyků.

Doporučení č. 3

Rozšíření stávajících programů vzdělávací mobility na osoby všech věkových kategorií a socioekonomických vrstev

Doporučujeme, aby EU vytvořila rámec pro programy vzdělávací mobility, který by zahrnoval osoby všech věkových kategorií. Mohly by být určeny lidem nebo skupinám, jež se zajímají o vzdělávací mobilitu, ale nejsou součástí formální instituce. Patří sem například nezaměstnaní nebo osoby hledající práci či osoby z nižších socioekonomických vrstev. Rámec by se však neměl omezovat pouze na tyto skupiny.

Stávající programy, například Evropský sbor solidarity nebo DiscoverEU, by měly být rozšířeny na osoby všech věkových kategorií a propagovány prostřednictvím platformy. V ideálním případě by osoby účastníci se vzdělávací mobility měly mít možnost ubytovat se v soukromí. Díky tomu se náklady udrží na nízké úrovni, vytvoří se užší vazby a prohloubí se porozumění cizím kulturám a jazykům. O tento program by měli mít možnost požádat všichni občané EU. Měli by být schopni podat individuální žádost a jasně uvést své vzdělávací cíle.

Odůvodnění

Tímto způsobem se posiluje evropská identita a společné normy a hodnoty ve všech vrstvách společnosti. Zejména osoby, kterým se kvůli jejich původu dostalo jen malé rodinné nebo sociální podpory, mohou díky rozšířenému programu zažít mezikulturní blízkost a lepší mezikulturní porozumění.

Doporučení č. 4

Podpora hlubší integrace odvětví odborného vzdělávání v celé EU

Doporučujeme, aby Evropská unie vytvořila lepší systém pobídek pro subjekty v odvětví odborného vzdělávání, který by podpořil povědomí o stávajících příležitostech a přístup k nim. Mezi tyto aktéry patří odborné školy, učňové, řemeslnická sdružení a odvětvové orgány, jako jsou národní obchodní a průmyslové komory.

Pro vytvoření lepšího systému pobídek by měla být stávající centra excelence odborného vzdělávání více viditelná a měla by více podporovat vzdělávací mobilitu. Výše uvedení aktéři by měli vytvořit hlouběji integrovanou síť s cílem snížit překážky přístupu a zlepšit kvalitu odborného vzdělávání.

Odůvodnění

Rádi bychom zlepšili kvalitu evropského odborného vzdělávání, zejména v klíčových prioritních oblastech, jako je ekologická transformace, bezpečnost IT, veřejné služby a zdravotnictví. Vytvoření pevné a praktičtější sítě by navíc umožnilo lepší přístup ke vzdělávací mobilitě pro menší podniky. Kromě toho by se tím podpořila kvalita odborného vzdělávání. Provedení tohoto doporučení by navíc zvýšilo obecnou úroveň dovedností v EU a v členských státech by se zvýšila kvalifikace pracovníků.

Doporučení č. 5

Umožnění vzdělávací mobility pro rodiny

Doporučujeme, aby EU zavedla pilotní program pro mezigenerační vzdělávací mobilitu, který by umožnil, aby se mobility účastnilo několik členů rodiny společně, čímž by se řešila rodinná konstelace.

Doporučujeme, aby byl zahájen nový pilotní projekt, případně v rámci stávajícího programu, v němž by byly zohledněny osoby s dětmi. Pilotní projekt by měl být vyhodnocen podle jeho nákladové efektivity, aby bylo možné rozhodnout, zda by měl být rozšířen.

Odůvodnění

Toto opatření podporuje mezigenerační dialog v rámci programů mobility v celé EU. Navíc usnadňuje přístup k mobilitě lidem s malými dětmi. Toto řešení má potenciál zapojit do mobility školáky a rodiče: děti by mohly chodit do školy a rodiče by se mohli účastnit vzdělávání dospělých.

Doporučení č. 6

Program EU na podporu hybridních modelů vzdělávací mobility zaměstnanců

Doporučujeme vytvořit program EU na podporu hybridních modelů vzdělávací mobility zaměstnanců.

V rámci programu mohou zaměstnanci absolvovat kurzy v různých oblastech studia. Kurzy programu by měly být dokončeny během maximálně šesti měsíců. Kurzy se mohou týkat konkrétně jazyků, ale také témat souvisejících s profesí zaměstnanců. Prostřednictvím těchto kurzů mohou zaměstnanci dosáhnout vyšší úrovně odbornosti ve zvolené profesi, včetně praktických zkušeností. Zaměstnanci mohou část školení absolvovat online a druhou část v zahraničí. Za tímto účelem navštěvují vzdělávací instituce v zahraničí, například univerzity, vysoké školy nebo střediska odborného vzdělávání (v závislosti na institucích existujících v daných zemích). Zaměstnavatel je povinen uvolnit zaměstnance na dobu praxe v zahraničí a na určitou dobu během online kurzu. Kromě toho musí být po návratu zaměstnance zajištěno jeho pracovní místo. Zaměstnavatel však nemusí po tuto dobu zaměstnanci vyplácet mzdu. Místo toho musí životní náklady v zahraničí pokrýt fond EU. Mělo by být zahrnuto i zdravotní a sociální zabezpečení.

Odůvodnění

Když zaměstnanci získají zkušenosti v zahraničí, je to výhodné pro všechny strany: zaměstnanec může osobnostně a profesně růst. Zaměstnavatel získá po návratu kvalifikovanějšího zaměstnance. Kromě toho firmy těží ze zkušeností svých zaměstnanců v zahraničí, když předávají své znalosti kolegům, například formou školení.

Zásadní je nabízet hybridní modely. Lidé v profesním životě nebo s dětmi mohou často vyjet do zahraničí jen na omezenou dobu. Potřebují flexibilitu hybridních modelů. Zaměstnavatelé kromě toho mohou své zaměstnance uvolnit na kratší dobu, pokud lze část výuky absolvovat online.

Pro účely tohoto konkrétního programu bychom nedoporučovali přímé výměny zaměstnanců mezi společnostmi v EU z důvodu rizika přímého nábory pracovníků (headhunting) a „odlivu mozků“. Chceme výslovně podporovat vzdělávací mobilitu prostřednictvím poskytovatelů vzdělávání, nikoli pracovní mobilitu. Výměny mezi společnostmi však mohou být v některých odvětvích cenné a mohou být usnadněny prostřednictvím jiných programů vzdělávací mobility.

Doporučení č. 7

Zlepšení v oblasti učení se jazykům prostřednictvím nových technologií

Evropská komise by měla investovat do využívání technologických nástrojů (umělé inteligence) v rámci vzdělávací mobility, které by byly doplňkem při učení se jazykům. EU by měla investovat do digitálních technologií na podporu vzdělávací mobility vedle prezenční výuky. Toto doporučení se vztahuje na přípravu na vzdělávací mobilitu i na samotné období mobility.

Technologické nástroje by měly být bezplatné. Nové technologie by měly být využívány zejména v počátečních fázích učení se jazyku. Nové technologie by měly být využívány tak, aby se dostaly ke všem občanům, kteří se účastní vzdělávací mobility (např. studentům, důchodcům ...).

Evropská komise by měla doplnit stávající platformu EU Academy prostřednictvím aplikace, která by odrážela nejnovější vývoj v oblasti umělé inteligence. Konkrétní využití umělé inteligence by mohlo zahrnovat učení, posilování slovní zásoby, synchronizovaný výklad a umožnění komunikace mezi uživateli v dané aplikaci.

Odůvodnění

Evropská komise by měla využít nejnovější technologie k tomu, aby se posílilo učení se jazykům v rámci vzdělávací mobility. Systémy umělé inteligence mohou analyzovat úspěšnost učení a rychleji vytvářet personalizované vzdělávací programy na základě potřeb a dovedností.

Doporučení č. 8

Propagace a podpora jazykových programů

Evropská komise by měla intenzivněji propagovat své vlastní stávající jazykové programy a podporovat stávající jazykové programy na národní a regionální úrovni.

Cílovou skupinou jsou všichni lidé, kteří chtějí absolvovat programy vzdělávací mobility a využívat stávající jazykové programy v domovské a hostitelské zemi na národní a regionální úrovni.

I) Před pobytem:

EU by měla propagovat své jazykové programy prostřednictvím e-mailových nabídek, cíleného marketingu v sociálních médiích a vztahů s veřejností.

Měl by být vytvořen program mentorování. Přidělený mentor by měl před zahájením vzdělávací mobility poskytnout podporu týkající se zlepšování jazykových dovedností.

Za účasti lidí, kteří již byli zapojeni do vzdělávací mobility, by měl být vytvořen program ambasadorů. Ambasadoři budou informovat o vzdělávací mobilitě a propagovat ji ve školách, na univerzitách a v podnicích a budou se dělit o své zkušenosti s učením se jazyku.

II) Během pobytu:

Po příjezdu do cílové destinace mentor poskytne místní podporu. Mentorský program bude zahrnovat kulturní a jazykové prvky, které pomohou osobě účastnící se vzdělávací mobility.

Odůvodnění

Podle statistik (bleskový průzkum Eurobarometru, 2020) je učení se jazykům jednou z hlavních překážek, které brání lidem v účasti na programech mobility za účelem vzdělávání.

Doporučení č. 9

Zavedení a přizpůsobení informačních center a služeb programu Erasmus+

Za klíčový prvek považujeme dostupnost a harmonizaci informací o programu Erasmus+. Prostřednictvím poměrného navýšení a přerozdělení rozpočtu programu Erasmus+ a programu Erasmus na mobilitu dospělých navrhujeme využít stávající infrastrukturu jednotlivých členských států ke zřízení kanceláří programu Erasmus+. Odkazujeme na národní a místní infrastruktury specifické pro cílovou skupinu: nepracující populace, pracující populace, mladí lidé. Zaměřujeme se na dospělé, kteří se účastní vzdělávacích programů (úřad práce, pošta, sportovní kluby, sociální programy, místní sdružení, centra pro dospělé osoby se sníženou pohyblivostí atd.). Pro koordinaci těchto kanceláří by byla vytvořena národní referenční struktura pod záštitou evropského orgánu, která by byla referenčním bodem pro šíření informací o nabízených službách místním kancelářím. K propagaci těchto místních kanceláří doporučujeme zavést strukturovanou evropskou komunikaci na úrovni místních kanceláří, která by informovala o existenci těchto kanceláří a poskytovaných službách a zohledňovala všechny komunikační kanály.

Odůvodnění

Vzhledem k rozmanitosti programů EU (Eurodesk, Europe Direct atd.) se nám otázka dostupnosti a harmonizace informací o programu Erasmus+ jeví jako klíčová. Tyto místní kanceláře by mohly nabízet širokou škálu služeb (v koordinaci s národním rámcem):

- spojení se sítí lidí, kteří se nacházejí v hostitelské zemi a mohou poskytovat podporu od okamžiku příjezdu (jazyková podpora, administrativní informace, poradenství v oblasti dopravy, ubytování, zdravotní péče, psychologická podpora atd.) a po celou dobu pobytu podle jejich specifických potřeb,
- zvláštní zaměření na ubytování: sdílená místní databáze poskytující informace o dostupném, cenově přijatelném a doporučeném bydlení s důležitým důrazem na dostupnost těchto možností bydlení pro všechny, včetně osob se zdravotním postižením,
- specifická finanční podpora související s konkrétními potřebami osoby účastnící se mobility: zdravotní péče (psychologická a fyzická pomoc), pomoc při péči o děti a doprava,
- systém jazykové podpory před výměnou a během ní,
- vytvoření podpůrné a informační platformy o bydlení a dopravní dostupnosti pro osoby se zvláštními potřebami, která pro ně bude vodítkem a bude jim poskytovat poradenství po celou dobu pobytu.

Doporučení č. 10

Zajištění odpovídající finanční podpory pro všechny osoby účastnící se vzdělávací mobility

Doporučujeme navýšit globální rozpočet, aby bylo možné inkluzivněji a ve větší míře rozdělovat prostředky účastníkům vzdělávací mobility (včetně studentů, stážistů, zaměstnanců a pracovníků, ale také společností a menších podniků). Všem by měla být nabídnuta možnost získat finanční podporu, jejíž výše by měla záviset na socioekonomických faktorech: životní náklady v hostitelských zemích, finanční možnosti účastníků a zvláštní potřeby v případě tělesného postižení a nemocí. To by mělo být provedeno vypracováním společných evropských kritérií pro udělování podpory, jež se zaměří na individuální zázemí a socioekonomické potřeby osob žádajících o vzdělávací mobilitu (bez ohledu na známky). Kromě toho bude finanční podpora jednotlivým účastníkům převáděna v průběhu celého procesu. Prostřednictvím tohoto navýšeného rozpočtu chceme také podpořit výměnu zaměstnanců mezi společnostmi, a to na základě finančních potřeb zaměstnanců a podle velikosti společností. Zaměstnanci, kteří hodnotí osoby účastnící se vzdělávací mobility, by měli být za svou práci finančně odměněni.

Odůvodnění

System vzdělávací mobility se tak stane rovnějším, inkluzivnějším a přístupnějším pro všechny obyvatele Evropské unie a ze všech profesí, kteří se chtějí účastnit vzdělávací mobility, a budou odstraněny hlavní finanční překážky účasti.

Doporučení č. 11

Ambasadoři pro mobilnější Evropu

Doporučujeme vytvořit v každé zemi EU program ambasadorů. Ambasadoři budou zodpovědní za propagaci stávajících programů vzdělávací mobility. Ambasadoři budou propagovat mobilitu v zahraničí pro všechny typy cílových skupin (děti, studenty, žáky, pracovníky, seniory) a ve všech typech organizací (školách, univerzitách, společnostech, sdruženích atd.). Jedná se o práci na plný úvazek, která bude hrazena národními agenturami programu Erasmus. Rozpočet těchto agentur bude přerozdělen tak, aby byla upřednostněna práce ambasadorů. Tento rozpočet bude přizpůsoben potřebám dané země (počet obyvatel, počet osob, které jsou již příjemci programů mobility atd.).

Ambasador již bude mít zkušenosti s mobilitou, o které se může podělit. Měl by být otevřený a mít dobré komunikační schopnosti. Ambasadoři by měli odrážet různorodost profilů lidí, kteří mohou vycestovat do zahraničí, aby se s nimi každá skupina mohla ztotožnit.

Ambasadorem je možné být dlouhodobě. Doporučuje se však pravidelně přijímat nové osoby, které se v nedávné době účastnily vzdělávací mobility. V souvislosti s programem ambasadorů bude zajištěna dobrá komunikace (sociální sítě, propagační kampaně atd.).

Odůvodnění

V mnoha evropských zemích nejsou lidé o stávajících možnostech vzdělávací mobility ani informováni. Mají často pocity nejistoty. Bojí se zahraničních zkušeností. Je důležité vzbuzovat zájem a odbourávat strach z cestování do zahraničí. Erasmus+ je velmi cílený na specifické skupiny, jako jsou studenti. Studenti dobře chápou, jak Erasmus+ funguje, ale ostatní skupiny (studenti jiných než vysokých škol) jsou z možností vzdělávací mobility poněkud vyloučeny. K dispozici je spousta informací, ale k lidem se nedostávají. Ambasadoři by mohli pomoci propojit lidi s tím, co již existuje. Přímý rozhovor s někým, kdo vám dodá jistotu a odpoví na vaše otázky, je účinnější než čtení dokumentu.

Doporučení č. 12

Mentori pro lepší přijetí v cílové zemi

Doporučujeme, aby v rámci programů mobility byli lidé v cílové zemi uvítáni a aby jejich integraci usnadňovala síť tutorů. Tutor je osoba z cílové země, která zná národní kulturu a je ochotna pomáhat novému účastníkovi během jeho pobytu. Tutor bude mít na starosti podporu dotyčné osoby před odjezdem (informace o ubytování, dopravě, administrativních postupech atd.). Tutor bude novému účastníkovi pomáhat během pobytu, zejména s místními postupy. Podpoří ho také v tom, aby v dané zemi mohl rozvíjet společenský život. Tito tutoři budou pracovat dobrovolně, ale budou jim proplaceny některé náklady. Síť na podporu integrace již existují (ESN, Erasmus Mundus, Europeers atd.), ale pouze pro studenty. Navrhujeme je posílit, sdružit a rozšířit na další skupiny (děti, pracující, seniory, studenty...). Vytvoření platformy by mohlo usnadnit kontakt mezi tutory a novými účastníky.

Odůvodnění

Lidé se mohou během výměny v rámci mobility cítit izolovaní. Díky tutorům by mohli získat větší jistotu a mohli by se cítit lépe. Informace před odjezdem do zahraničí by byly velmi užitečné a mohly by snížit strach, který je s cestou spojen. Lidé by měli všechny informace o cílové zemi a věděli by, že po příjezdu na ně někdo čeká. Mohlo by to dodat větší jistotu jak osobám, které odjíždějí do zahraničí, tak jejich příbuzným, zejména rodičům. Tutoři by byli obzvláště důležití pro osoby, které se účastní vzdělávací mobility v neakademických institucích nebo ve venkovských oblastech.

Doporučení č. 13

Podpora ekologičtější vzdělávací mobility

Doporučujeme, aby všem účastníkům vzdělávací mobility byly poskytnuty pobídky k levnějšímu přístupu k ekologické dopravě (při stěhování do hostitelské země a pobytu v ní). Tyto možnosti by také účastníkům umožnily levnější ekologický životní styl v cílových zemích, využití ekologických možností cestování do práce, ubytování v ekologicky šetrných hotelech atd. O těchto možnostech šetrných k životnímu prostředí by měla Evropská komise účastníky řádně informovat před jejich odjezdem do cílové země.

Odůvodnění

Účastníky vzdělávací mobility je nutné motivovat prostřednictvím ekonomických pobídek, aby při cestě do jiné země, ale i během jejich pobytu v nové zemi využívali ekologické způsoby dopravy.

Doporučení č. 14

Uznání úlohy pedagogů ve vzdělávací mobilitě

Doporučujeme, aby pedagogové, kteří poskytují podporu studentům v rámci programů vzdělávací mobility, byli oficiálně uznáni jako „mezinárodní koordinátoři“. Za zvýšenou pracovní zátěž a čas strávený danou činnostmi by jim měla být poskytnuta náhrada. Měli by být ve své vzdělávací instituci snadno rozpoznatelní, absolvovat školení a získat osvědčení. To by je mělo povzbudit k tomu, aby studentům radili a pomáhali jim v programech vzdělávací mobility, a to i s administrativními postupy, a zároveň jim zprostředkovali evropské hodnoty a evropskou vizi. Tito „mezinárodní koordinátoři“ by měli být považováni za důvěryhodné osoby. Měli by organizovat aktivity podporující vzdělávací mobilitu v průběhu celého roku.

Odůvodnění

Pedagogové by měli být oceňováni a uznáváni za svou práci navíc a za poskytování lepších a přístupnějších informací a pokynů o dostupných možnostech.

Doporučení č. 15

Finanční podpora profesního rozvoje zaměstnanců

Doporučujeme, aby EU poskytla finanční pobídky pro:

- malé a střední podniky, které chtějí vyslat své zaměstnance do zahraničí, aby se zúčastnili vzdělávacích kurzů a přivezli získané znalosti zpět domů svým kolegům a partnerům,
- pracovníky (nezaměstnané nebo s nejistým zaměstnáním), kteří se účastní mobility v odborné přípravě v hostitelské společnosti, aby si aktualizovali kvalifikaci a mohli dosáhnout kariérního postupu. Hostitelská společnost také získá oficiální evropské logo pro své internetové stránky.

Finanční podpora by pokryla fixní náklady pracovníků (např. ubytování, doprava atd.). EU, společnosti, pracovník nebo úřad práce mohou výměnu v rámci vzdělávání spolufinancovat, aby ji pracovník nebo podnik bral vážně. Výše spolufinancování závisí na druhu vzdělávací mobility a příjemcích. Tyto výměny v rámci vzdělávání probíhají také mezi soukromým sektorem (např. nevládními organizacemi, společnostmi, organizacemi) a veřejným sektorem (např. institucemi, EU atd.), jakož i mezi jinými typy pracovních oblastí. Rozvoj těchto programů mohou podpořit odbory a sdružení zaměstnanců.

Odůvodnění

Každá společnost, bez ohledu na své ekonomické možnosti, tak může zapojit své zaměstnance do výměnných programů, aby zlepšila jejich dovednosti. Kromě toho každá společnost, která chce hostit pracovníka, tak může učinit, aniž by musela hradit jeho pobyt nebo mu vyplácet mzdu.

Doporučení č. 16

Informace o mobilitě pracovníků v Evropě

Doporučujeme, aby EU vytvořila a spravovala informační platformu věnovanou příležitostem vzdělávací mobility pro pracovníky ve všech typech odvětví (soukromém, veřejném atd.). Platforma by měla propojit společnosti a pracovníky a měla by být všeobecně přístupná. Každý účastník zaregistruje své portfolio: společnosti, které se chtějí stát hostiteli, poskytnou informace o tom, co nabízejí, a pracovníci představí své příspěvky a cíle pro získání zkušeností. Platforma bude rovněž obsahovat informace o různých typech dostupných finančních prostředků a odkazy na další související stránky. Pracovníci, kteří se zúčastnili programu vzdělávací mobility, by se měli podělit o své zkušenosti prostřednictvím zprávy. Tato platforma by pomohla lépe koordinovat výměnu pracovníků a řídit administrativní postupy efektivnějším a harmonizovanějším způsobem.

Odůvodnění

Tato platforma by umožnila zaměstnavatelům vyměňovat si informace o možnostech a způsobech realizace těchto výměn. Kromě toho by se jednalo o společný prostor pro zaměstnance, kde by se dozvěděli, co nabízí trh v oblasti vzdělávací mobility.

Doporučení č. 17

Cílené informační kampaně o vzdělávací mobilitě

Doporučujeme menší, cílené informační kampaně pro dvě různé cílové skupiny: a) dospívající/studenty a b) dospělé (profesionály, pracovníky atd.). Každá skupina potřebuje odlišný přístup. Prvním nástrojem, který bychom mohli využít, jsou ambasadoři s předchozími zkušenostmi se vzdělávací mobilitou, kteří by ji propagovali jak mezi dospívajícími, tak mezi dospělými/profesionály tím, že by sdíleli své pozitivní zkušenosti s programem. Toto opatření by mohlo být účinné i pro skupiny, jako jsou starší lidé apod. Ambasadoři by mohli pracovat na radnicích a navštěvovat školy a další místa. Měla by být zapojena i osoba specializující se na technické a praktické záležitosti vzdělávací mobility. Druhým nástrojem, zaměřeným na studenty a mladé lidi, by mohly být hybridní a kreativní způsoby jejich oslovení, například prostřednictvím sociálních médií (hashtagy, online informace atd.) a fyzické informační sady o vzdělávací mobilitě. Tento typ kampaně by mohl vést k většímu šíření informací a „efektu sněhové koule“.

Odůvodnění

Nedostatek znalostí o vzdělávací mobilitě lidem znemožňuje, aby se do ní zapojili. Přístup k informacím rozšíří účast.

Doporučení č. 18

Opatření a činnosti na podporu nediskriminace v oblasti vzdělávací mobility

Rozlišujeme mezi mladými lidmi ve školách a dospělými na pracovištích a zaměřujeme se na řešení problémů v každém z těchto prostředí. Zajišťujeme, aby školy a pracoviště byly nediskriminačními místy pro dospívající a profesionály s ohledem na různé faktory, jako je věk, pohlaví, zdravotní stav, sexuální orientace, náboženství atd. K dosažení tohoto cíle musí Evropská komise přidělit finanční prostředky a zdroje různým zúčastněným stranám: hostitelským rodinám pro nezletilé osoby a společnostem a nevládním organizacím pro dospělé. Jsou zapotřebí tyto činnosti: hostitelské rodiny a společnosti by měly být připraveny na to, co hostitelství obnáší, a měly by být proškoleny osobami specializujícími se na mezikulturní otázky (ombudsmeny). To je důležité zejména pro zranitelnější skupiny. Tyto činnosti mohou pomoci zlepšit zkušenosti s mobilitou a minimalizovat diskriminaci. Kromě toho by měly být rodinám a společnostem poskytnuty pobídky v zájmu jejich další podpory.

Odůvodnění

Je důležité zajistit bezpečnost a „jednotu v rozmanitosti“ pro studenty a dospělé osoby účastnící se mobility.

Doporučení č. 19

Překonávání předsudků podporou vyváženějšího rozložení cílových destinací v rámci programu Erasmus+

S cílem povzbudit občany, aby se hlásili do rozmanitějších destinací programu Erasmus+, doporučujeme opatření na dvou úrovních:

1. Na institucionální úrovni EU: doporučujeme, aby Komise formulovala zásady, které by instituce účastníci se programu Erasmus+ měly zohlednit při rozhodování o dohodách o partnerství s jinými vzdělávacími institucemi a při jejich obnovování.

Kromě toho by Komise mohla vytvořit online platformu, kde by žadatelé mohli zadat své zájmy, jazyky, preference atd. a následně obdržet návrhy destinací, které by pro ně byly vhodné. Tento doporučovací systém by mohl zvýšit rozmanitost míst tím, že by lidi povzbudil k tomu, aby vycestovali do míst, o kterých by jinak neuvažovali.

2. Na úrovni členských států: doporučujeme členským státům, aby přijaly opatření ke zvýšení počtu jimi přijímaných účastníků programu Erasmus+. Členské státy by mohly podporovat své národní vzdělávací instituce, aby nabízely více kurzů v angličtině.

Odůvodnění

Toto doporučení je důležité ze dvou hlavních důvodů:

Pokud jsou některé členské státy / destinace považovány za méně žádoucí, mohou v programu Erasmus+ zůstat nevyužitá volná místa. V některých zemích, jako je například Španělsko, počet uchazečů převyšuje nabídku, ale pokud by se lidem doporučovaly rozmanitější destinace, bylo by v rámci programu Erasmus více volných míst.

Za druhé, pokud lidé navštěvují nová místa, o kterých dosud neměli mnoho informací, nebo pokud objevují nové kultury, zvyšuje to jejich porozumění jiným kulturám a pomáhá jim to překonat předsudky atd.

Doporučení 20

Posouzení administrativních překážek, kterým čelí zaměstnanci a zaměstnavatelé, a možnosti, jak je překonat

Doporučujeme, aby Evropská komise provedla posouzení překážek, kterým čelí zaměstnanci při účasti na programech vzdělávací mobility (např. příspěvky na sociální zabezpečení, důchody). Komise by při svém posouzení měla rovněž zohlednit potřeby a motivaci zaměstnavatelů k vysílání zaměstnanců do zahraničí. Na základě tohoto posouzení by Komise mohla navrhnout další opatření k překonání těchto překážek.

Odůvodnění

Zejména u pracovníků existuje riziko, že nebudou moci vycestovat do zahraničí, protože existuje příliš mnoho administrativních překážek, například v souvislosti se sociálním zabezpečením nebo důchodem. Mohou tyto dávky snadno převádět mezi členskými státy? Aby občané mohli čelit těmto administrativním výzvám, je třeba je podpořit. Doporučujeme proto, aby Evropská komise vypracovala studii, která pomůže tyto problémy účinně řešit.

Doporučení 21

Podpora cílené komunikační strategie pro Erasmus+

Doporučujeme, aby se do tří let všichni občané EU seznámili s programem Erasmus+. Toho by mělo být dosaženo vytvořením účinné komunikační strategie zaměřené na specifické skupiny, které nejsou o programu Erasmus+ a Evropském sboru solidarity informovány. Mezi tyto skupiny patří mimo jiné osoby se zdravotním postižením, pracovníci, nezaměstnané osoby, finančně znevýhodněné osoby, lidé žijící ve venkovských oblastech, lidé bez terciárního vzdělání a lidé, jimž hrozí sociální vyloučení.

Odůvodnění

Existuje mnoho příležitostí a programů pro vzdělávací mobilitu, například Erasmus+ a Evropský sbor solidarity. Kromě toho již byla vytvořena informační centra, jako je platforma Erasmus+ a aplikace Erasmus+. Tyto informace však nejsou snadno dostupné a nedostávají se ke všem relevantním skupinám. Proto doporučujeme stanovit cíl oslovit do tří let všechny občany EU, a to vytvořením přizpůsobených kampaní, které umožní oslovit specifické cílové skupiny, jež nemusí mít přístup k aktuálně dostupným informacím nebo je nemohou využívat.

Hodnocení doporučení

Občané všechna doporučení hodnotili na stupnici od 1 do 6. Hodnota 1 znamená „s doporučením důrazně nesouhlasím“ a 6 znamená „doporučení plně podporuji“. Jednou z možností bylo rovněž zdržet se hodnocení.

Č.	Doporučení	Průměr
1.	Společný dorozumivací jazyk (<i>lingua franca</i>) jako nástroj pro vzdělávací mobilitu	5,0
2.	Život v mnohojazyčné Evropě	4,8
3.	Rozšíření stávajících programů vzdělávací mobility na osoby všech věkových kategorií a socioekonomických vrstev	4,8
4.	Podpora hlubší integrace odvětví odborného vzdělávání v celé EU	4,8
5.	Umožnění vzdělávací mobility pro rodiny	3,9
6.	Program EU na podporu hybridních modelů vzdělávací mobility zaměstnanců	4,8
7.	Zlepšení v oblasti učení se jazykům prostřednictvím nových technologií	4,4
8.	Propagace a podpora jazykových programů	4,9
9.	Zavedení a přizpůsobení informačních center a služeb programu Erasmus+	4,9
10.	Zajištění odpovídající finanční podpory pro všechny osoby účastnící se vzdělávací mobility	4,7
11.	Ambasadoři pro mobilnější Evropu	4,9
12.	Mentori pro lepší přijetí v cílové zemi	5,0
13.	Podpora ekologičtější vzdělávací mobility	4,5
14.	Uznání úlohy pedagogů ve vzdělávací mobilitě	4,8
15.	Finanční podpora profesního rozvoje zaměstnanců	4,9
16.	Informace o mobilitě pracovníků v Evropě	5,1
17.	Cílené informační kampaně o vzdělávací mobilitě	5,0
18.	Opatření a činnosti na podporu nediskriminace v oblasti vzdělávací mobility	4,4
19.	Překonávání předsudků podporou vyváženějšího rozložení cílových destinací v rámci programu Erasmus+	4,6

20.	Posouzení administrativních překážek, kterým čelí zaměstnanci a zaměstnavatelé, a možnosti, jak je překonat	4,8
21.	Podpora cílené komunikační strategie pro Erasmus+	5,0